

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING FÖR KVINNAN OCH HEMMET GRUNDLAGD AV FRITHIOF HELLBERG

SÖNDAGEN DEN 5 SEPTEMBER 1920.

HUVUDREDAKTOR:
ERNST HÖGMAN.

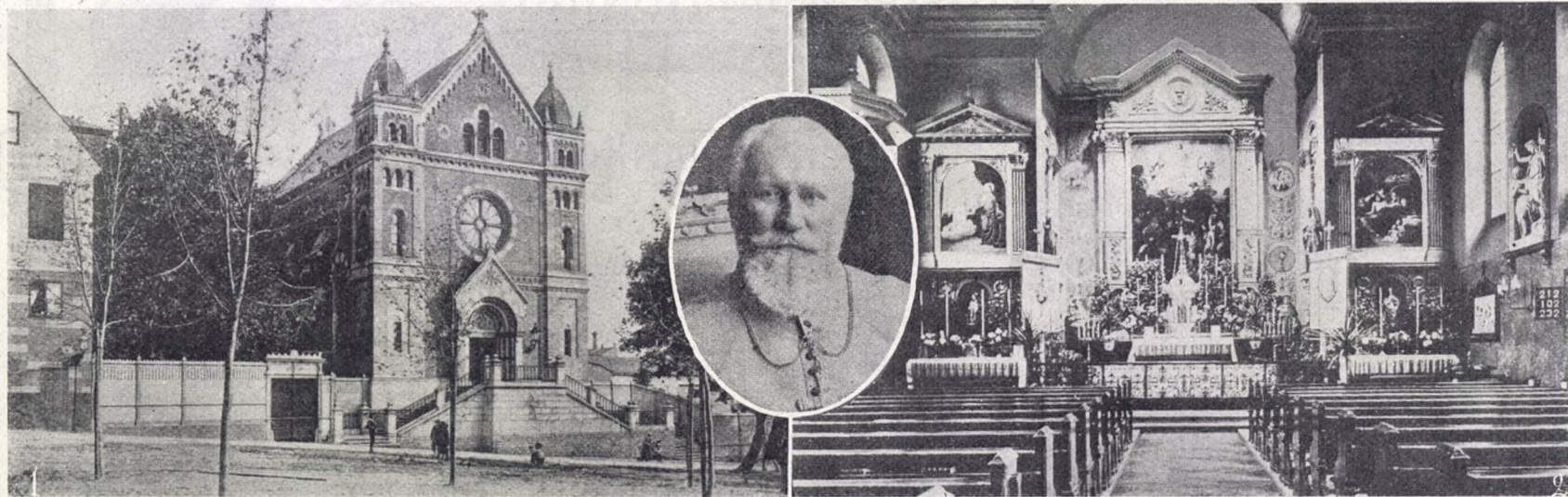
RED.-SEKRETERARE:
EBBA THEORIN.

Dam med solfjäder.

Fröken Fanny Falkner, hittills känd som skådespelerska, framträder i dagarna som miniatyrmålarinna med en första utställning. (Efter ett fotografiskt porträtt av Uno Falkengren).

Katolskt i Sverige. Apropå Rombrevet i detta nummer.

Exteriör av katolska kyrkan S:t Erik i Stockholm. I medaljongen biskop Bitters porträtt. Till höger interiör av S:t Eriks kyrka.

I INTET PROTESTANTISKT LAND, kanske Norge och Finland undantagna, mötes väl katolicismen av en så ogenomtränglig kyla som i Sverige.

När vi en gång anammade vår protestantiska bekännelse, så var det i sammanhang med att hela vår nationella egenart som stat och folk utformades — intet under därför att vi nu som svenskar knappt ens känna någon egentlig pietet för den medeltidens kyrka, som dock en gång ledde oss in till kristendomen, ja, som lät män och kvinnor av vild och barbarisk stam förädlas i helig religiös extas — som lät vår S:t Stefan hänga sina vantar på solstrålarna och den heliga Birgitta se underbara syner — en mild franciskansk ljusning i den barbariets kulna vinter, vari nyss skallet ljudit från Valhalls vapenlekar. Katolicismens medeltidsfärgade stämning, som ännu i dag kan helt uppfylla romanska diktare som Claudel, André Gide, Bourget, är oss nu grundligt främmande, och vi kunna nog i regel helt enkelt inte förstå det lärosystem, om vilket t. o. m. en man som Renan sade, att har man en gång kommit in i det, binder det ens intelligens som med tusen fina maskor.

Man behöver icke gå längre än till Danmark för att finna en helt annan resonans för den katolska propagandan. I Sverige lägger som bekant regeringsformen hinder i vägen för katoliker att bli regeringsmedlemmar, men Danmark har t. o. m. haft en katolsk statsminister, greve Holstein-Ledreborg, och nuvarande ut-

rikesministern, Erik Scavenius, är såvitt vi veta också katolik.

De infödda svenska katolikerna äro förvisso icke heller många, men det måste i stället rättvisligen erkännas, att de i allmänhet tillhöra de kretsar, som stå på en kulturellt hög nivå. Inom några gamla skånska adelssläkter — Raoul Hamiltons, Sparres på Kronovall m. fl. — fullföljes en katolsk tradition. Vidare kunna katolikerna som sina räkna några litterära och konstnärliga personer: Helena Nyblom och hennes son konstnären Lennart Nyblom, skalden Erik Brogren, konstnären Ringnér, målarinnorna Gisela Trapp och Harriet Sundström. Men ehuru Strindberg en gång var illa dären och höll på att gå i kloster, sakna vi dock omvändelsehistorier av det slaget som dansken Johannes Jörgensens, och fastän man tycker, att en glödande, även förnuftet omfattande religiositet borde ligga till för vårt kynne, är det inom den yppersta moderna svenska litteraturen väl egentligen bara hos Selma Lagerlöf, vi finna den.

I det katolska prästerskapet i Sverige — katolska kyrkor finnas här sex, varav två i Stockholm — äro två infödda svenskar, pastor S. Nordmark, som är Stockholmsbarn, och pastor D. Assarson, som är från Lund. Pastor Assarson träffa vi på i det katolska komplexet Götgatan 46 på Söder, varav en av våra bilder visar en del — man stiger från gatans trängsel och buller in genom en port och står strax nästan som i ett klostrets frid framför

det gamla vackra 1600-tals-huset — samt i ett arbetsrum, där man invid Strindberg och Levertin på bokhyllorna ser "Teologia moralis", "De sanctissime trinitate" o. s. v. Pastor Assarson är av gammal skånsk kultursläkt: — fadern var professor A. och morfadern biskop Flensburg — och det är hans mening, att just i Skåne skulle man ha större sympati och förståelse för katolicismen än i andra delar av Sverige. Ty — säger han — där lever ännu, låt vara omedvetet, en tradition från förr, från den gamla danska storhetstiden. Och där träffar man också på ej få högkyrkliga präster, som äro katolskvänliga.

Vi tillåta oss i detta sammanhang erinra om, att faktiskt flera högkyrkliga präster — och det inte bara i Skåne — ha börjat förordna införandet i vår kyrka av sedvänjor, som hittills ansetts som "katolska", t. ex. bikten — ja, nyligen såg man tre präster offentligt tala för att vi skulle återuppliva "ärendet av helgonen", fastandet och "det organiserade asketiska livet."

Den katolska propagandan i Sverige bedrivs mer med tanke på att vinna förståelse än proselyter. Vi, som hålla på protestantismen såsom en vår dyrbaraste arvedel, böra väl fördenkull också söka uppskatta det goda, som finnes även inom katolicismen, vilken ju dock är en syster, — och den äldre —, även hon, inom en kyrka, som vilar på den bödens grundval: "ut omnes unum".

E. TH.

Ett par ögonblicksbilder från Zorns begravning: Den sista färdan. — Fru Zorn samt ärkebiskopen i sorgetåget.

Radioaktivt — Hårläkemedlen RA-DI-ON — Vetenskapligt

Gränad botas och förhindras. Pris pr burk 3:50.
CHEM. ANST. IBIS, 11 Stora Nygatan, Stockholm.

Riks tel. 17076
Allm. tel. 14629

Obs!

Mjällbildning och håravfall upphöra. Nytt hår även på skalliga personer, om hårrötterna ej äro döda. Pris pr flaska 6:—.

Från snöfjäll och blomsteräng. Norgebrev av M.-L. Gagner.

Snöbollskrig på midsommarafton.

En kaffetår i gröngräset.

NEJ, DET GICK EJ ATT SOVA LÄNGRE. Den ena klingande skrattsalvan efter den andra ljud från rummet bredvid — skratt i olika tonlägen men alla proppfulla av den överdådiga, oresonliga, smittsamma munterhet, som måste behärska en, då man är ett par och tjugu år, nyss lyckligt genomgått examen och har framför sig en resa i det vackra Norge tillsammans med ett tjugotal kamrater. Sova! Inte kan man sova, när himlen är strålande blå och Kristiania ligger där nedanför badande i solsken.

Det var väl de spartanskt hårda kuddarna på Studenterhuset, som denna morgon först övertygat oss om att det hela ej var en dröm, att vår Norgesresa, så länge blott en hägring i fjärran, blivit verklighet.

Att den kunnat bli det, därför ha vi i högst väsentlig grad att tacka föreningen Norden. I ett lyckligt ögonblick beslöt sig undertecknad att vända sig till den svenska grenen av föreningen för att höra, om ej genom denna några lättnader möjligen skulle kunna beredas oss i form av nedsatta biljettpriser på järnvägarna i Norge, billigare logi i det dyra Kristiania,

En gård i Flaamsdalen.

passlindring o. s. v. Huvudpunkten i föreningens program utgör ju strävandet att i respektive länder utbreda och fördjupa kännedomen om grannfolket och dess egenart, och för få grupper medborgare ha väl möjligheter i den vägen större betydelse än för blivande folkskollärarinnor. — En del av oss voro ju också medlemmar av föreningen. Och Norden stod oss bi. Det skall aldrig glömmas, hur de svenska och norska styrelserna rent av tävlade i fråga om verksamt och älskvärt intresse för vår sak. Och så skedde det otroliga: så avsevärda ekonomiska lättnader bereddades oss, att av de 30 eleverna i studentklassen i seminariet ej mindre än 23 kunde bestämma sig för att följa med. Färdens ledare voro undertecknad, klassföreståndare, och gymnastikdirektören fröken Signe Regnell.

Men "Norden" stannade ej därvid. Av generalsekreteraren i den norska bestyrelsen, redaktör Ch. Kent, uppgjordes fullständigt program för en 2-dagarsvistelse i Kristiania, och sakkunnige ciceroner åtog sig älskvärt att leda våra steg. Bl. a. hade vi fått löfte att se

(Forts. sid 611.)

Majstång på fjället.

Intermezzo.

På högfjället.

CAP KAKAO

är genom sin fylliga, goda smak och renhet den bästa och billigaste.

FRANSKA CHOKLAD- & KONFEKTFABRIKEN, A.-B. - GÖTEBORG

“Tråkigheten på landsbygden.” Är den myt eller verklighet?

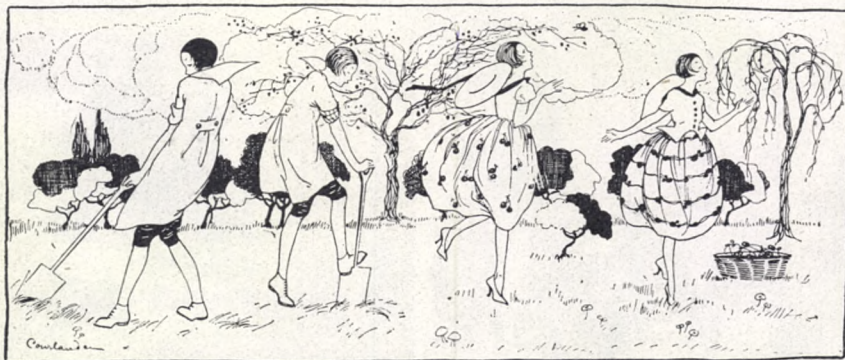
“HA TRÅKIGT!” “KAN-na leda” — — — Ack du fasansfulla och dumma plåga, som heter leda, fasansfull just därför att du är så dum! När man står mitt uppe i nöjet eller arbetet, kan man skratta åt att det finns något sådant som att “ha tråkigt”. Men i hemlig ängslan ser man likväl ledan lura vid slutet av varje dag och vid varje levnads afton. Hon är den siste gästen vid nöjet, hon är den oväntade fordringsägaren efter varje stor ansträngning.

Ja, ofta nog är denna leda kanske intet annat än straffet för att vi slösa våra mödor på ovärdiga ting.

“Tråkigheten på landsbygden” är ett modernt begrepp, som till och med fått ett slags officiell stämpel, sedan det tagits upp i riksdagen. Många lyckliga skola förneka denna specialtråkighets existens, men andra — ack andra skola bara de se denna rubrik dra sig in i sina kammare och, liksom madame Flaubert, önska att de antingen finge dö eller resa till Paris. Vi träffade härom dagen en ung dam, som var just från denna omtalade landsbygd. “Jag bor i en stationsby”, sade hon. “I detta samhälle finns det cirka trettio unga och yngre damer och tre yngre män. Vårt enda hopp, det enda, som påminner oss om att det finns sådant som baler, promenader, utfärder, ja över huvud något sådant som ungdom, är dessa tre män, och de sitta i regel på järnvägskaféet. Ibland förekomma där bjudningar, då man sladdrar och tråkar ut varandra. Jag börjar närma mig trettioåret. Den enda utsikt jag har till någon egentlig förändring, är att när jag blivit sextio år, skall jag se tre andra unga män än dessa sitta på järnvägskaféet. Förstår ni, att jag har tråkigt?” — Och en annan, en lärarinna, som bor i en medelstor stad: “Vad ni äro lyckliga, som bo i Stockholm! Ni ha konst, musik, allt — — — Här känner man sig så ensam — —”

Emellertid, det finns också en “huvudstads-tråkighet”. Jag träffade just i går en dam, vars arbete och ställning göra, att hon bör ha allt annat än tråkigt. “Det är förfärligt”, sade hon. “Jag älskar inte flärd och kläder, och vi ha inte heller mycket råd till sådant. Men i hela min bekantskapskrets tänker man bara på att få allt elegantare kläder, allt finare hem, man formligen dras in i det, även om man inte vill — jag tror, vi köpa oss en stuga på landet någonstades och fly dit.”

Är “tråkigheten” som så mycket annat en modern sjukdom? I viss mån. Vi uppfostras, vi drivas av allt till att jaga efter nya intryck, efter “utveckling”, och sätter ödet oss litet vid sidan om den väg, där livet synes brusa fram, ha vi den beklämmande känslan att “stå utanför”. — Jag minns, hur jag hörde talas om en gammal dam, som en gång i tiden hade som ung i diligens farit från sitt kära fädernehem i Falköping ner till Malmö på ett besök, där hade hon träffat “den rätte” och kommit att gifta sig — och sedan hade hon aldrig fått se sitt Falköping igen. På en tid, då man hade att bara vackert stanna dit man händelsevis kom — vare sig det gällde en stad, ett hem eller en anställning — hade man utan tvivel ofantligt tråkigt, men man hade ännu inte funnit på att tala om det — och däri ligger i fråga om så mycket, mycket, just skillnaden mellan förr och nu.

Om vi nu tala litet om den där “tråkigheten på landsbygden” eller “i landsorten”, — vare sig den nu är ett slagord eller den verkligen finns — så är det emellertid för att också få våra läsarinor med i diskussionen. Kanske någon av dem har ett uppslag, ett råd eller ett erfarenhetsrön att meddela, — det må då insändas till Iduns redaktion inom fjorton dagar för att eventuellt offentliggöras. Det bästa bidraget belönas med ett pris å tjugofem kronor. Till en början ha vi, väl vetande att t. ex. Operaterrassen i Stockholm icke ger den riktiga synpunkten på tråkigheten i landsbygden, vänt oss till en högt värderad medarbetare i en mindre småländsk stad för att höra vad hon kan ha att andraga i frågan, och här följer nu hennes rätt så intressanta uttalande.

E. TH.

“Tråkigheten på landsbygden”, skriver vår medarbetare, “se där ett nytt utslag av människors missnöje med sig själva och den värld, i vilken de blivit satta att verka, mest kanske med sig själva, ehuru de ej förstå, eller vilja förstå det. Jag är själv stockholm-ska, men har allt sedan mitt giftermål varit bofast i en mindre landsortsstad. Ärligt måste erkännas, att jag i början fann det vara en smula tyst och tomt, särskilt saknade jag

Hildur Carlberg död.

SKADESPELERSKAN FRU HILDUR CARLBERG har avlidit i Stockholm, nära 77 år gammal.

Den gamla damen hörde till våra teaterveteraner och slutade först vid 67 års ålder sin teaterbana. På de sista åren har hon emellertid med en beundransvärd energi arbetat i filmen och — som mor Märta i “Ingmarssonerna” och mor Vindås i “Fiskebyn” — varit en oersättlig kraft för svensk film. Nu senast i sommar hade hon i “Prästänkan”, som inspelades i Norge, tagit på sig en stor och krävande roll, och det skall bli både intressant och vemodigt att nu se henne som den åttioåriga hjältinnan i filmen.

musik, teater, besöken på konstutställningar o. d., men det var då ett bra mycket tystare och enformigare liv som levdes i landsorten än nu. Att förslöas var emellertid inte förenligt med mitt gemyt, både inom och utom hemmet fann jag mig så verksam, att jag aldrig haft tid att ha “tråkigt” i den bemärkelse här åsyftas, ej ens i mitt eget ringa sällskap, tiden kunde alltid fyllas ut på tillfredsställande sätt.

Det finns en klass kvinnor, vilka jag alltför väl kan tänka mig lida brist på allt som i så hög grad förljuvar och förskönar livet, nämligen skolläraryrket på landsbygden, dem anser jag vara de mest isolerade varrelser och kunde något göras för att förbättra dessas förhållanden vore det lyckligt. Men eljes — kan det verkligen vara annat än en obetogad klagan? Lever man i ett någorlunda befolkad samhälle, och med tillfälle att sammanträffa med människor, alltid finns det väl någon man kan sympatisera och utbyta tankar och åsikter med. Men man får förstås ej bara sitta i väntan på att någon skall komma och söka upp en, man måste själv vara litet tillgänglig, och framför allt får man ej inbilla sig själv var något så märkvärdigt och enastående, att man nödgas gå oförstådd genom livet. Och om man råkar själv stå litet högt på samhällsskalan och nedlåter sig att söka, skall man inom alla klasser kunna finna både goda, kloka och intelligenta människor.

För resten så erbjudes ju numera alla slags förströelser i t. o. m. det “mörkaste” Smålands landsbygd. Men allt vad som gjorts tycks bara yttermera öka aptiten på förströelse och omväxling. Då vi åter komma därhän, att vi lära oss finna glädje i arbetet och tacksamhet för att vi äro till och förmå arbeta, då kanske vi också bättre skola finna oss tillrätta, både med oss själva och vår oroliga tid. Arbeta utan rekreation är ej det normala för människan.

Om jag finge göra ett förslag, så skulle det vara det, att man sökte litet varstades väcka ett livligare intresse för våra vackra folkdanser genom att bilda dansklubbar för ungdomen, även för dem som ej tillhöra ortens crème de la crème. Våra jungfrur, för att nu räkna även med dem, ha knappast annat val än biograferna och dansbanorna sedan de slutat dagens göromål. Det kan väl ej nekas, att där de plikttröget förrätta sitt arbete, äro de berättigade även till vila och någon förströelse. Hur vore det att låta dem (under den mörka årstiden förstås, eljest gå de nog hållre ut) få en afton i veckan, t. ex. måndagen, då de kl. 7 eller 8 få se några av sina vänner hos sig, och då de kunna under några timmar syssla med egna handarbeten och högläsning. En kopp kaffe eller te med litet bröd är en överkomlig utgift, det blir ju ej så ofta om de tura om att träffas hos varandra. Oftast äro de också tacksamma att bli bjudna på en föreläsning, enklare musikunderhållning (i min stad ha vi ofta s. k. folkkonserter anordnade av stadens musiksällskap och föreläsningföreningar o. s. v.) Det vore av intresse höra vad andra Iduns läsarinor kunde ha att anföra i denna angelägenhet.

SMÅLANDSFRU.

PÄHLSSONS
Teaterkonfekt och Dessert-
choklader. Högfina kvalitéer.
Tillverkare:
A.-Bol. Carl P. Pählssons Chocklad-
och Konfektfabrik, Malmö.

Bomullstyger = Möbeltyger = Gardiner
Prover på begäran. . . .
Precisera vad som önskas. * **Konstfliten, Göteborg.**

Äktenskapet.

Av VERA von KRÆMER.

NU KUNDE JU DETTA SKRIVAS om, som det är brukligt, när man gör litteratur, och jag kunde kalla mig själv för hon — "hon vaknade mitt i natten vid ett skrik från barnet" och så vidare.

Men den formen blir i längden alltför pretentiös, då detta alls inte är "litteratur", utan bara en erfarenhet. Alltså.

Jag vaknade mitt i natten vid ett skrik från barnet, som förmodligen drömt själv och skriket väckte mig ur en dröm, som jag fortfarande med välbehag fördjupade mig i, medan jag halvsovande hängde över barnets sängkant för att lugna det.

Jag hade drömt att jag skrev brev till en herre, som jag för flera år sedan svärmade för. Av mitt intresse hade det säkert kunnat bli något, hans återigen var för blekt — det blev ingenting som väl var, antagligen, för båda parter. Nu i drömmen skrev jag till denne herre av en till slut oemotståndlig lust att slå

an en ton, som kanske ännu svagt klingade, av äventyrlust. Det var mycket besvärligt att skriva detta brev, ty det måste givetvis göras så att hans hustru, ja, hela hans familj och framför allt han själv kunde läsa det utan att jag blev löjlig. Så att jag kunde se det en tid efteråt, utan att vilja ha det ogjort, ett stycke konstverk, som inte väckte avsmak hos föremålet, utan intresse!

Jag skrev mening efter mening och blev mycket avbruten på äkta drömvis. Till slut var brevet i det närmaste färdigt, då min man fick se det ligga framme. Det var inte adresserat till Generaldirektören m. m. (karlen bar verkligen en orden) Herr Den och Den utan tillsvidare hade jag skrivit "L. O. Smidt" överst för att behålla hemligheten för mig själv. Och min man blev svartsjuk! Det var drömmens stora triumf och spänning. Jag såg hans oro, hans försök att få läsa brevet och att med till synes likgiltiga frågor locka fram sanningen, jag såg det med denna kalla glädje, som benämnes att ha ett övertag. Det var i det momentet i drömmen, då min man beordrat mig att fylla ett antal fotogénlampor för att komma åt brevet, som jag väcktes.

Barnet somnade snart. Men jag var vakn och kunde inte mer dväljas i min dröm, utan började i stället i mörkret se sanningen i ansiktet.

Himlen vare tack att jag aldrig i verkligheten gjort en sådan dumhet som detta brev!

Och varför vore det så dumt? Ack jo, därför att tiden var förliden, brevet, hur det än i världen vore skrivet, skulle ha väckt löje, på sin höjd en axelryckning. Det skulle naturligtvis, om man kunde tänka sig att det framskapats och avsänts, varit en illustration till satsen att kvinnor alltid bevara en klockarkärlek till den man, som en gång brytt sig litet om dem, under det att för en man det är oåterkalleligen slut, som är slut, vilket betyder att påminnelser bara tråka ut honom.

Man kan göra dumheter, med ett ord, då man är ung och söt, men alltså — nå, det var en himmelens lycka att jag bara skrev till mannen i drömmen. Jag kände mig litet ruskig till mods vid denna upptäckt, litet melankolisk, ja, jag höll på att bli mycket melankolisk över tidens flykt. Men tanken arbetade vidare. Mannen i fråga var ju heller

inte någon student mer, ja, när allt kom omkring kunde jag vilken dag som helst få se hans porträtt i tidningarna med anledning av att han fyllt femtio år — antagligen ger någon korporation honom då en pjäs av silver eller kristall.

Ännu ville jag inte släppa drömmens opåkallade påträngande mot denna oåterkalleligt främmande, snart femtioåriga herre, som förresten i själ och hjärta naturligtvis är precis densamma som då han hade gått igenom sin Weltschmerz i ett läroverks högre klasser. Jag kunde anonymt skicka honom en blomma, lik den jag för en lånad krona sände honom då han blev student. Och han skulle tro att den kom från kanske den dam, hos vilken han brukar köpa sina cigarrer eller någon, som i alla händelser låg något närmare till hands att tänka sig, än detta fruntimmer, som var i en villå i skärgården, väckt av ett rop från barnet.

.....
Ida von Plomgren 50 år.

50 ÅR FYLLER DEN 9 SEPT. FRÖKEN IDA von Plomgren. Fröken von P. hör till dem, som både genom sin älskvärda, sympatiska personlighet och sitt arbete kommit att betyda synnerligen mycket för många och vitt skilda kretsar i huvudstaden. F. n. är hon sekreterare i fyra föreningar, varibland Fredrika Bremerförbundet, på vars byrå hon tjänstgjort över 20 år. I Sällskapet Nya Idun har hon alltid varit verksam, och där får man också dra fördel av en annan sida av hennes begåvning: hon skriver kvicka enaktare, håller spirituella tal m. m. — Mycket sportintresserad är hon också sekr. i Stockholms kvinnl. fäktklubb.

Och så kom jag att erinra mig en annan person, den som varit svartsjuk i drömmen, min man.

Det kan ju hända att den känsla jag genomströmmades av, skall synas er en smula surrogatmässig, ty jag medger att det är en lång krokväg jag gått för att komma till honom.

Men den var i stället uppriktig och lycklig. En tacksamhet mot den, som givit all den romantik, man aldrig upphör att dväljas vid, när man tänker på sitt liv, den som varit stark och älskande nog att leva vid ens sida år från år, den, ja den, till vilken jag tryggt än i dag och många, många dagar här-efter verkligen skulle kunna skriva ett stormande kärleksbrev, om jag ville, icke ett försiktigt hopsnickrande av prövande meningar. Den som skulle förstå och djupt sentera vilka som helst arabesker min hjärna fann på, den som haft mod att vilja lära känna mig och som inte var trött på mig.

Och jag fylldes av en stark känsla av respekt för äktenskapet. Ofta förefaller oss äktenskapet som något vansinnigt, något som är dömt at dö på grund av sin inneboende orimlighet. Men det är inte något så ytligt och enkelt som två människors sammanlevnad sida vid sida med människors ensamhetskänsla växande även hos dessa båda. Det är något gåtfullt, något för sig, som kan vanskötas eller förvaltats väl, precis som livet själv. Och trots all vanskötsel, all bristande levnadskonst, står det redo liksom livet, att plötsligt ge värme och skönhet och glädje.

Och medan det dagades i rummet och alla sovo fick jag som en gåva att välsigna äktenskapet och genomströmmas av en underbar tacksamhet för att jag inte var ett hemlöst flarn, utan gift, fastkedjad med mystiska band vid en människa, som är en ensam människa som jag och som jag aldrig kommer helt inpå livet. Det var något som kom utifrån och lyfte mig och fyllde mig med djup ro och glädje, glädje över att vara en av de tusende, som lever i äktenskapets så ofta förbannade, så ofta brutna band. En av dem som fått del av det underfulla ting, som aldrig upphör att oro ens själ, så länge man har en levande, orolig och motspänstig själ, äktenskapet.

Äkta Spets- & Sidendépôt

LINNÉGATAN 38

A. T. 197.00.

2 tr. HISS.

Räk. O. 436.

ÄKTA

SPETSAR · MOTIV · KRAGAR

i Venice, Point, Valenciennes, Malines, Filet, Irlande, Knyppingar m. fl.

Vid minnesstenen. Av E. Walter Hülphers.

JAG SITTER PÅ EN GAMMAL KYR-
kogård, igenvuxen nu och ett minne från en
tid, som gått. Över mitt huvud susar det sakta
ur de yviga lönnkronorna, genom vilka som-
marljuset faller över gräset i stänk och flikar.
En sådan flik lyser upp en vittrad sten, och
på stenen läser jag ett halvt utplånat namn,
ett namn på en kvinna, som burit mitt eget,
en av mina stammödrar.

Och jag vet, att det i hennes eftermäle he-
ter, att hon levde i sina dygder och dog i frid.
Och jag vet, att jag, hennes ättling sällan ut-
märkte mig för dygder och än mera sällan
mötte frid. Det skulle då varit ur djupaste
ensamhet och i stilla stjärnenätter, en vilo-
stund mellan bistra strider. Jag tycker, att
det ligger ett helt svalg mellan hennes tid och
min och att vi knappast skulle förstå varan-
dra om vi nu möttes, vi båda. Hon levde på
en tid, då människor gingo långsamt och vär-
digt i dräkter, som gjorde dem vackra och
blomlika, jag i en tid, då hela världen stod i
brand och kvinnornas dräkt var sorgdräkten,
männens den jordfärgade uniformen, fläckad
av mull och jord. Jag tänker på lyckliga ti-
ders människor och människorna nu med der-
as hårda ansikten, av vilka så många härjats

redan i blomningstiden under kulornas pipan-
de, granaternas sönderslitande nedslag och
överbäranden och lidanden. Jag
tänker på dem, för vilka livet, i stort sett, var
en solljus, vänlig idyll med goda dagar och
långsamt sorlande röster, och på oss, för vilka
det gestaltade sig som ett enda nedbrytande
drama, där själva luften ännu förpinat skäl-
ver som ett levande väsen efter brandens och
kanonernas dån. Och dock, trots allt, är det
något inom mig som säger, att vår tid är god
och att vi, dess barn, äro rikare och starkare
än de människor, som levde och bortgingo
före oss. Hur ofta var inte endast det att
lyckligt ha fullbordat ännu en dag en verklig
.....

*Den som Gud har kär giver han en god
hustru.*
GOETHE.

*

En hustru är en mans enda vän.
M. GOLDSCHMIDT.

*

*Kvinnan, som är mera yttlig än mannen i
allt annat, är djupsinnigare i kärlek.*
AD. MONOD.

seger, och hur många sådana dagar ha ej ge-
nomslitits under långa år. Läger man så
dagsseger till dagsseger blir det en stor sum-
ma, och detta kallar jag att leva. Så var dock
— säga vad man vill — denna tid en tid för
segrare och övervinnare, när såg man en lik-
nande? Skulle jag då med grämlse se tillbaka
på den som gått, eller ej, hur trött jag än ofta
känner mig, önska att slita fram den, som
ännu väntar?

Och jag går bort och lägger min hand på
stenen och säger sakta:

"Du, vilkens ben här vila, du, av vilken
jag själv är stoft och själ, tack för det liv, du
gav! Vad mig än väntar, vill jag inte klaga.
Inte heller vill jag fråga. Icke skapade jag
dagens sol. Den, som gjorde det vet, varför
den lyser. Icke skapade jag ljungelden, som
slår, icke sjustjärnan, som brinner om natten.
Icke himlen och jorden och vad däremellan
är, jag tror ej, att det skedde på skämt. Jag
längtar ej till ro, inte ens bortom döden, ty
jag vill tjäna, tjäna är allt!"

Och över mig susa löven. Jag tycker det
liknar andedräkten från det eviga barn, som
vid vaggans gång binder tidsåldrarnas trådar
tillsammans.

Från Antwerpens spelen: Fr. v. Svensken Wallman bäres i gullstol efter segern i raka hopp. — Pristagaren i raka hopp för damer. — Spelens yngsta deltagare, Skoglund, Sverige, och miss Riggins, U. S. A.

I undre raden: Englands dragkampslag. — Pristagarna i tennis, dubbelspel för damer: fr. v. miss Hollman och mrs Beamich (1:sta pris), mrs Mac Nais och miss Mac Kane (2:dra pris).

SPÖKGUDEN. -:- Novell av Dan Andersson.

HAN SATTE SIG FRAMFÖR BRASAN med en stark känsla av sitt eget livs uselhet och fåfänglighet, ty han var trött och hans gamla ångest kom igen. — Och det hjälper inte, sade han sig själv, att jag aldeles förlo- rat den gamle stränge israelitguden ur sikte. Ty jag kan icke tro någonting mer, och minst av allt på en bönhörande Gud. Jag känner mig lika arm och nedsmutsad av allting fastän jag är tämligen övertygad om att ingen fört protokoll över mina felsteg. Domen och hel- vetet har inte försvunnit ur mitt hjärta. Jag känner mig ständigt anklagad — av vem? Och hur skall detta sluta?

Han satte sig bekvämt i korgstolen och stir- rade in i brasan. Han kom plötsligt att tänka på att detta var ett spökrum, enligt den gäng- se folktron. Skolläraren som bott här senast hade varje natt haft besök av ett lik i full svepning, som kom fram till hans säng varje natt och nickade och grinade. Ibland hade han sprungit halvklädd och likblek upp i byn mitt i natten för att spöket jagat ut honom ur det- ta rum. Antagligen var skolmagistern vansin- nig, men historien gjorde ett visst hemskt in- tryck på befolkningen, och fast David skrattat åt det vid dagsljus, kände han sig nu inte fullt så munter till sinnes. Oupphörligt tänk- te han över denna spökhistoria och genom- levde den i minsta detalj. Ett utmärkt motiv att utarbeta en novell på, tänkte han, men ganska banalt i alla fall. Det där liket hörs så traditionellt. Han försökte skratta för sig själv, men det lät så vansinnigt i ensamheten att han rök till. Det fattades bara att han skulle vara mörkrädd! Nu undrade han hur han skulle bära sig åt ifall han fick se det där liket. Ifall han blev vansinnig och fick se det där liket, tillade han i tankarna, ty na- turligtvis var man rubbad om man såg det. Är jag säker på det? tänkte han. Dumheter! Han steg upp, gick fram till den nästan tom- ma bokhyllan och fick tag i en bok som kvar- glömts. Det var en gammal svensk historia — men han måste förströ sig, om han fort- satte att tänka på skolmagisterns spöke, så drömde han nog att han såg det, i natt.

Gud är ett spöke, tänkte han i det han satte sig och tog boken, sedan han reglat dörren. Han började läsa i boken, men hans tankar voro strax på annat håll. Halvt ur- sinnig sprang han upp och började leta efter någon bättre bok. Det fanns ingen. I hastig- heten råkade han stöta till en sprucken ler- kruka som stod på hyllan, så att den föll ned i golvet, varvid han spratt till och bleknade. — Så rädd och jag skall ändå våga detta sista steg, mumlade han. Är det möjligt att jag är på väg att — begå självmord? Bedrar jag mig inte själv, menar jag kanske innerst inne ej allvar? Gud är ett spöke, liksom skolmagisterns likspöke, han kan inte skräm- ma mig mer. Jag skall läsa — nu sitter jag ju och tänker på det där igen — —

”Karl IX stod i bildning efter sina bröder och det var egentligen i teologien han var hemmastadd — — —”

— — — När jag säger: Gud är ett spöke, då menar jag inte detsamma som fritänkarna. Jag säger inte att han är ett hjärnspöke, jag säger att ifall han finnes så är han ett spöke. Har jag inte varit mörkrädd för ho- nom nog många år — — vad nu då? — Han sprang upp och gick ett slag över golvet. — Jag är således inte kvitt honom ännu, fast jag trott det. Och han satte sig igen och läste:

”Sigismunds avsättning gjorde kriget med Polen oundvikligt, men hertig Karl flyttade det genast utom Sveriges gränser — — —”

Han kastade boken på golvet. Just ett pas-

sande rum för en som tänker begå det där att sova i sista natten. Bah, när jag inte slip- per ifrån den där skolmästarens spöke, så må det komma!

En vägglöcka med haltande gång visade tolv. Han bäddade åt sig på soffan med fil- tarna och lade revolvern på en stol vid sän- gen. Det var en äkta browning och han slog ifrån säkringen och lade vapnet inom räck- håll. Får jag se skollärarens lik så — tänkte han. Så småningom lugnade han sig, men han lät lampan brinna och så somnade han.

Han tyckte sig vakna vid klampande steg som gingo över golvet och satte sig häftigt upp, stirrande med öppna ögon utåt rummet. Han började ögonblickligen frysa i hela krop- pen, och han lutade sig framåt över soffkan- ten, krampaktigt sträckande på halsen som om han hölle på att kvävas, alltjämt bara stirran- de. En liten barnunge om kanske fyra år sprang raskt från ena ändan av rummet till den andra, men utan hörbara steg, dock sti- gande i takt till den gamla vägglöckans hal- tande: knäpp - äk- knäpp - äk-! David kände att han var mällös när den lille gossen vände om och kom tillbaka med samma taktmässiga steg över golvet — så försvann han med ens. — Gud hjälpe oss — jag tror vansinnet re- dan börjat, tänkte David.

Naturligtvis var det en dröm, tänkte han, fast en besynnerlig dröm. Och var det inte en dröm så var det ett spöke — och var det ett spöke så var det väl Gud som ville skräm- ma honom. Han hade ju alltid velat skräm- ma honom. Och nu när han märkte att David inte trodde på hans himmel och dom och hel- vete mer, så skickade han på honom spöken. Han skrattade litet, men blev så helt allvar- sam. — Om han skulle fresta Gud? Och sak- ta knäppte han ihop händerna och bad, all- varsamt och utan spår av självironi:

Gode Gud, himmelske fader, om du är och regerar och har makt som de kristna säga, om du härskar över alla andarna i dina fän- gelser, så sänd mig inga hemska spöken, visa bort dem och sänd till mig en god och rätt- färdig och kärleksfull ande, vars ansikte strå- lar av frid, och befall honom att tala om för mig att Du och Din son äro sanningen, och jag skall tro. I — Jesu namn — amen — —

Det var med en viss tvekan han avslutade bönen så där. Tänk vad jag sysselsätter mig med fänerier, tänkte han. Men han kunde ej undgå att känna sig lugnare nu, sedan han bedit. En gång i barnår hade hans far sagt att den som befallde sig i Guds namn aldrig ”fick se något”. Det där satt i ännu. Om en stund greps han av en sådan oförklarlig ång- est att han svettades och frös på en gång.

Premiärer på Dramaten.

DRAMATISKA TEATERN ÖPPNADE, SOM den brukar, sin höstsäsong med Strindbergs ”Mä- ster Olof”. Om Ivar Nilssons utförande av titel- rollen har efter premiären som bekant utspunnit sig en liten pikant litterär strid, i det Daniel Fall- ström i sin recension klagade över att skådespelaren lagt in för litet lyrisk eld i sin framställning, varå denne svarade med att hänvisa till mästarens egen vilja å den punkten.

Den egentliga premiärpubliken infann sig några dagar senare, då ett tyskt lustspel, ”Det röda ban- det”, uppfördes. Komedierna verkar till sin upprä- ning något föråldrad, och kvickheterna äro hämta- de ur ett gammalt välkänt och tydligen ännu ku- rant lager. Olof Winnerstrand roade emellertid i en farsartad roll, och Nils Personne och Thecla Ahlander verkade med denna kultiverade komik, som alltid är en njutning för åskådaren.

Så ryste han, satte sig och stirrade utåt rum- met. Allt var stilla, bara klockan — —

— Jag — försöker — tro — att — Du — hör — mig —, sade han högt. Jag befäller mig — hjälp min tro — du kan ju ge mig tro om Du vill — befäller mig — med kropp och själ — i Dina händer — i Guds, Faderns, Sonens och den heliga Andes namn. Amen!

Och han somnade lugnt som ett barn. Just vid själva insommandet tänkte han oredigt: Han omsluter mig — Han står mellan mig och — det som ej synes — om det finnes nå- got som är och ej synes — — och så slock- nade han, djupt, stilla. Lampan brann.

Om en stund satte han sig upp med öppna ögon, stel, utan vilja att röra sig. Vid fot- ändan av sängen stod Något. Detta Något var en byligt och trasigt klädd varelse. Han tyckte att han först såg fötterna, så, långsamt vågade han höja blicken upp över Någots kropp och kläder, med ett dödsföraktande lugn stirrande han till mot dess övre del för att med ens få se ansiktet. Men ett svart skynke var kastat över huvudet och axlarna. Han fick ej se ansiktet. — Vad fan i — är det här — han grep med ens revolvern, men släppte den igen. Då suddades gestalten sakta ut, som om en svart ridå gått ned över den. Men dess nedre del stannade kvar ett ögon- blick, innan även den försvann.

Han steg upp, klädde sig hastigt och ner- vöst, gick med tillkämpad, onaturlig, våldsam manhaftighet ut ur rummet, han tog så bull- rande steg som möjligt för att inge sig mod, och tog sig utför trappan, ut i det fria, och stannade ej för att hämta andan innan han var en god halvmil i riktning mot stugan vid Asanders ås. Och hela tiden höll han fing- rarna om revolverns kolv. En gång såg han uppåt mot de sparsamma stjärnorna och mumlade: Du svarar på tal — spökgud!

Men plötsligt kände han sig ödmjukt stämd och därtill helt skamsen. Var han på väg att taga sitt eget liv och hade han mod att kanske vandra ensam ut i de stora ökända lan- den, spöklanden, därifrån alla skrämmande bud skickades till människorna? Han, som en feberdröm kunde jaga ut mitt i natten, var han mogen att gå in i de eviga drömmarnas land?

Det började bli morgon och det var helt få stjärnor, det var kallt och han frös, han knäppte ihop rocken tätare, tog ett djupt an- detag och kände revolverns stål mellan fing- rarna. Utan att tänka därpå måste det ske, utan reflektion, ty jag är en feg stackare, tänkte han. Han satte sig på en sten meka- niskt och slött och gjorde vapnet i ordning. — Gud, detta är intet lättsinne, det är bara trötthet! Jag orkar ej med fattigdomen och kölden och hemlösheten mer. Han skall sä- kert inte tillräkna mig detta. Ej heller, käre Herre, du som spökar så, ej heller är det hög- mod! Det finnes ingenting jag älskar och ej heller åtrår. Nu — förlåt mig och — och ge mig mod!

I detsamma han höjde revolvern mot tin- nigen tänkte han: Alla mina vänner skola säga: David Ramm var icke feg, han hade mod till allt, ej heller var han rädd för Gud!

Då tyckte han att han hörde ett skratt bak- om skogen, och han rök till, rodnade och slängde revolvern in mellan träden. — Jaså, jag är sådan ännu, mumlade han, och Han skrattar åt mig! Han befäller en av sina ska- tor att skratta åt min fåfänga! Och jag skul- le ha gjort upp med livet! Och han sprang därifrån, men en gång stannade han och såg uppåt: Du spökar alltjämt — jag tror jag börjar förstå Dig, mumlade han.

Människornas Helige.

Monsignore, påvens överste ceremonimästare, en adelsman av gammal spansk furstesläkt.

SILVERTRUMPETERNA LJUDA.... KLARA som pärlande vattenkaskader strömma strålknippen av rena, fylliga, fina toner ut under Michelangelos valv och de svälla, flyta in i varann till en strid, full ström. Som handsken smyger sig till handen, smyga de sig intill kupo-

lens välvning, glida ut, snudda vid varje vägg och föremål, bölja fram kring bronsaltarets massiva pelare, sila ned mellan de nittiofem glimmande oljelågorna, sjunka in i Petri sarkofag och stiga åter upp, i förbifarten fannande munkarnes bara fötter och likaktigt gula tonsurer, de svarta nunnornas vita dok, påveadelns gyllene kedjor och tribunernas dampublik, samla sig i glidande, mäktiga vågor och bölja långsamt fram mot huvudskeppets krönte stol. Allt i Templet förtrollas av silvertonerna. Nyss förut, då de ännu tege var templet ett dött ting. Det hjälpte icke att röda silkesmattor hänga framför kyrkans pilastrar med de påvliga symbolerna, nycklarna och tiaran invävda. Att det jättelika tvärskeppet är fyllt av en brokig blandning munkordnar, tiggarmunkar med nakna sandalklädda fötter och rep kring midjan, förnäma svarta jesuiter, spanjorer med blå skärp. Som fågel-nästen över åskådartribunerna hänga de vithucklade nunnornas balkonger och längs ned i långskeppet tränga sig 80,000 människor bakom de båda linjerna av påvens schweizergarde. Högersta, blonda män i röd-blå-gula dräkter med glänsande hjälmar och purpurfärgade fjäderbuskar, stå de man vid man hela vägen upp och hålla sina hillebarder som högtlyftade kors framför sig, mellan dem drog tåget fram — det ändlösa tåget av fursteprunk — vita, stela biskopsmössor, kardinaler i lysande rött, monsignorer i dunkelt violett. Skymningen i templet var mjukt grå. Blott sex manshöga vaxljus brunno framför tribunen, bronsaltaret, där det heligaste förvaras. När diakonerna kommo och tände var det som att se en trädgård stiga ur natten. Lågorna blänkte fram ur det grå som knippen av levande blommor och lockade ur nischerna fram de döda påvarna — de le- va, de le, de räcka

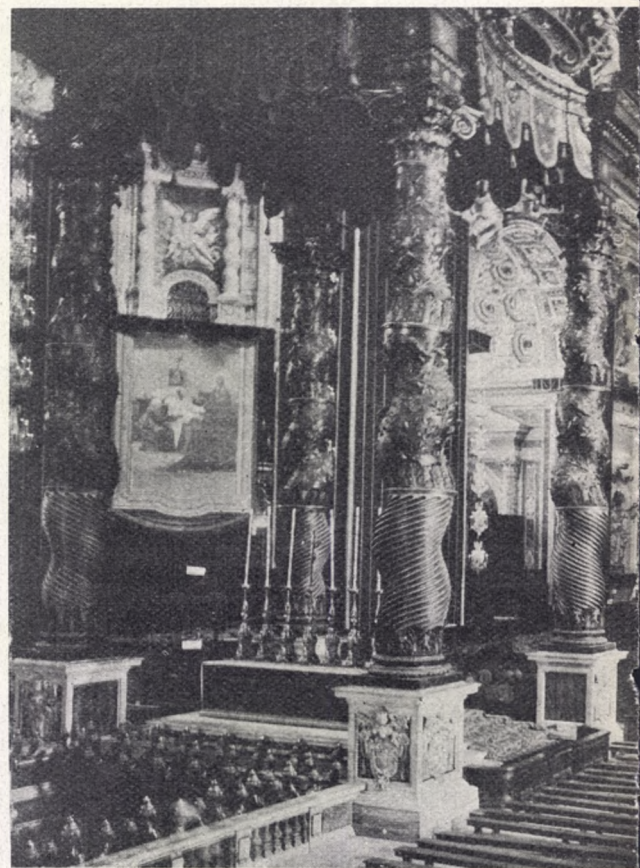
Påven vid si

Realissime
 Dodei Avvedissay och Bergillier...
 beder om den Apostoliska Valsignelsen för...
 Petram apostolorum benedictione
 Et audibus Patrum

Påvens egenhändiga välskatolska ti

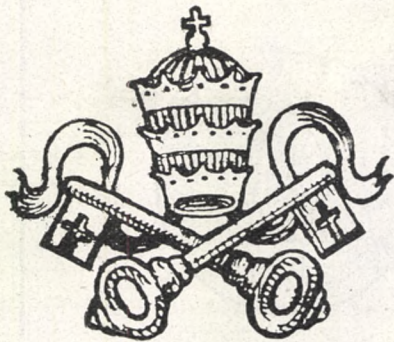

Påven välsignar församlingen.

Påvens tron, från vilken h

Rombrev av Eira Hellberg.

ut handen i bön, i varning, i hot — Och Giulia farnese, den nakna Rättfärdigheten, som fått bleckskydd för sin nakenhet, stiger säker och djärv in i kyrkofädernas mitt — Och under den marmortavla som Pius IX satte upp till minne av Marias obefläckade avlelse stå en skara franska flickor med kransar kring håret och röda munnar. —

Men alltsammans var dött. De stora tribunerna med sin teaterpublik av förnämna damer i mantiljer över håret och svart siden, med konfektpåsar och kikare, marskalkerna med knäbyxor och spännskor och pipade kragar, frackklädda herrar med monokel och viftande solfjädrar, kommo en att tro sig vara på teater eller kapplöpningsbana. Och de onda orden, fransmännen hade för romarne, drogo in i templet splitet och hatet och småaktigheten.

Då — En fanfar — en sjungande, klingande tonfanfar sjöng sig genom kyrkan, säker och klar och segermedveten. Sjöng — sjöng — sjöng —

Och vaxljusen lyste plötsligt stilla och klara, oljelågorna irrade icke mer, människohavet höll ett ögonblick andan, templet vart tempel — silvertrumpeten sjöng!

Ah! Den sjunger årtusendernas eko, varje fanfar andas århundradenas dröm och mystik och armod, de jubla och ropa, de känna förbarmande! och Halleluja! och de ha hemligt förbund med stenarna och stockarna i urtidens skymning, den första tanken som tänktes, den första känslan som kändes. De ropa ut den levandes hunger efter den som är heligare än jaget! Och när silverfanfaren begynte bli till var den helige solen på himlen, stenen på berget, mumlet i havet, Freja och Diana, Oden och Zeus. Och därför att människan måste älska och offra sig kom härtill

Den helige fadern, Benedictus XV i sin vita dräkt med smaragdkorset.

lejonets rytande, knastret av bålets eld — och i dag sjunker världen på knä och låter silvertrumpeten blåsa Halleluja! till nyckelbärarens ära — till honom, som "kan öppna och sluta himmelrikets port." Företräd av Italiens förnämsta adelsmän, buren på

skrivbord.

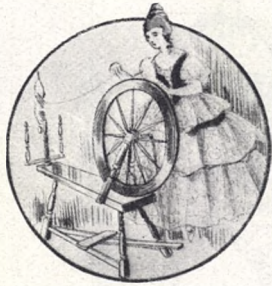
Pater.
 Rym. ödmjuk knäböjande inför S:ta Petrus, H:ga helige
 Guds församling och läsare
 som i året 1914
 den 30 Maj 1914
 Benedictus XV.

gnelse över den svenska
 skriften.

Aposteln Petri grav i S:t Peterskyrkan.

Heligförklaringen ägde rum.

Läs Iduns "Verkstads"-
nummer!

I nästa nummer av Idun, som utkommer torsdagen den 9 september och blir betydligt utvidgat, 24-sidigt och rikt illustrerat, kommer föreningen "Verkstads" nyöppnade utställning å Liljevalchs konsthall att utförligt behandlas i text och bild. Numret kommer dessutom att innehålla aktuella, illustrerade artiklar, kåserier, novellistiska bidrag o. s. v.

Om Ni ej redan är prenumerant på Idun, så prenumerera från 1 september!

sin stol — Sedia Gestatoria — under en prunkande baldakin bakom vilken sultanens påfågelsolfjädrar bäras, nalkas en liten siden-skimrande vit gestalt. Ett trött, högtidligt ansikte, en smal hand med en gnistrande smaragdring — han slår korstecknet över den knäfallande mängden — oupphörligt, oupphörligt — hela det långa skeppet fram.

Människornas helige. —

Det är ett praktfullt skådespel. En form-skönhet, ett färgvimmel, en komposition i massverkan, som icke världens förnämste regissör gör efter. Männe Jeanne d'Arc glädes däruppe i sin himmel?

Det är hennes dag. Det är till hennes eviga ära silvertrumpeten blåser.

Denne Helige, som glider förbi mellan romerska adelns huvuden, har lyssnat vid himmelrikets port och förnummit, att den brända amazonen blivit en lycksalig och en helig. Hon har utövat under — hon har botat döds-sjuka franska nunnor, som läkarna förklarar dödsdomda. Den franska martyren heligförklaras. De troende ha fått ett helgon mer att tro på och bedja till. Den osynliga kyrkan förökas.

Icke så att påven genast tog henne för god. Nej. Han lät anordna en process. En advokat — postulator — hade till uppgift att frambringa alla bevis, hon givit för sin helighet, och åklagaren, av folket kallad diaboli, djävulens advokat, skulle kritisera bevisen och söka omintetgöra dem. Det tillkom då postulator att finna fällande ord nog för att få sin sedan 500 år döda skyddsling erkänd som lycksalig och helig.

Se, nyckelbäraren där, som under korsets tecken och sultanens vajande påfågelsfjädrar drager fram mellan knäböjande led — han har förstätt silvertrumpetens sång. Han vet att själen söker helgon och det nu såsom aldrig förr. Och han skapar dem. Och medan höga furstar därframme vid tronen kläda Benediktus den XV:e i ceremonielets guldstickade prakt, bli tonerna till ett nät, ett ousägligt finmaskigt nät, som genom de öppna dörrarna svinner ut över Rom och världens ruiner.

Helige fader, människorna hata och döda varandra och du ger dem ett krigets barn, en amazon till helig. Så väl lyssnar du med örat till marken.

Med värdiga steg stiger den Högste Helige uppför högaltarets trappa. Och latinska hymner susa, alla Roms kyrkoklockor ljuda, skott eka: Den Helige fadern har skänkt oss ett nytt helgon — heliga Jeanne d'Arc har kommit till.

*

Jag känner en familj av gammal furstesläkt, vars enda barn genom en sjukdom gjordes till krympling. Det växte upp i en sjukstol och fördes från läkare till läkare, sanatorium till sanatorium över hela världen ehuru förgäves. Då beslöt föräldrarna efter många trosvarma böner att föra barnet till den Helige fadern. Om han lade sin hand på det och bad jungfru Maria, så skulle hälsan säkert komma. Det var samma år som kriget utbröt. Föräldrarna reste till Rom och påven tog emot dem. Jag kan icke göra ert barn friskt, sade han, men jag skall ge det min förbön. Och med förhoppningsfull glädje beredde de sig till audiensen.

Jag tänkte på dem och deras stackars krympling när jag gick genom de många höga praktsalarna, där röd sidendamast klädde väggar och stolar, meda ngröna sidenförhängen mildrade solljuset. De sköna marmorgolven gävo svalka och i de höga gemaken blevo de lågmälda rösterna nästan ohörbara.

Skulle vandringen aldrig taga slut?

Dessa betjänter i scharlakansröda siden-dräkter, dessa guldsmidda ädlingar med va-

penskyldring, dessa kardinaler och monsignorer — gemak efter gemak ju längre in jag kommer, ju tystare blir det, ju saktare rör man sig, ju färre finnas i salarna. De röda sidenväggarna och det myckna guldet på möblerna gör nästan ont i ögonen och då den sista dörren öppnas andas man lättad ut — bland allt det röda också här möta andra och mildare färginslag.

Det är ett kolossalt stort rum. Längst bort står en hög tronstol och bredvid på båda sidor en halvcirkel något lägre ställda fåtöljer. Närmast ingångsdörren ett överlastat skrivbord med ett praktfullt krucifix. Man märker i en blink den mjuka, enormt stora mattan med sitt blommönster, tavlor, växter, ädel metall, marmor — på ett egendomligt sätt rinner allt samman i en vitklädd liten man, vars fotsida dräkt nästan snuddar vid mattan. Det stora smaragdkorset blixtrar på hans bröst, den lilla vita mössan sluter sig tätt kring bakhuvudet och det guldfransade skärpet gnistrar till för en solstråle.

Dörren har fallit igen bakom mig och jag är ensam med människornas Helige.

I mina öron svirrar det kungatrogna Roms skvaller om Vatikanens politik och intriger, i mitt minne lever Sveriges historia upp — Strindbergs Mäster Olof — men jag tycker om mannen som står där. Det är en sådan klok man, en så fin människokännare, en gentleman. Ty man dömer ju mest efter sin egen erfarenhet. Jag hade bett om en audiens och en intervju med påven och fick ja till svar. Det var först omedelbart före audiensen påven lät säga mig att han litade på att jag icke offentliggjorde något av det, som under samtalets gång sades. En mindre förnäm person kunde ha ställt det som villkor för att bifalla en audiens — han gav audiensen och litade på den främmande. Inte för att jag tror påven skulle berättat politiska hemligheter, men i hans ställning kan varje ord vrängas till betydelse och han ville känna att han var fri och obesvärad.

Han räckte mig handen och tryckte min och förde mig tvärs igenom det oändliga rummet till tronstolen. Han tog plats och anvisade mig fåtöljen bredvid sig. Ett ord, ett till — där satt en fin, älskvärd, bildad, mångkunnig man, en som hade intresse för allt, en vars anlete lyste i hänryckning när han talade om en skön byggnad, ett konstverk, ett natursceneri eller en heroisk handling. Hans ansikte var egendomligt. Hans ögon ha italienarens snabbt växlande uttryck. Men övre delen av

ansiktet verkar orörligt och stelt, det är i den starkt utvecklade överläppen, de skiftande känslorna och tankarna uttryckas. Dess nerv- och linjespel kan han icke behärska. Ögonen och ansiktet och rösten må spela — men överläppen förråder den äkta känslan. Påven är en arbetets man — han gick i Rampollas skola och det var en man, som visste minutens värde.

Detta är alltså påven, den som miljoner troende hjärtan ha som sin helige. Han som står omböjlad av silvertrumpeternas skall. Känner han sig helig? Vad förnimmer han i sitt inre, denne lille, klartänkta, skarpsynte, intelligente man — då, när en naiv mängd kysser hans toffelspets, slås om de vaxamuletter, han gjort korstecken över och lägger själen öppen för den ringaste av hans tjänare. Då, när han bäres över folkets huvuden och ser dem knäböja inför sig och tigga om hans välsignelse. Är han en fattig, syndig människa — eller vad är han i sitt hjärta?

Först och främst är han fången i Vatikanen. Påven får sedan kungadömet tog Rom, aldrig sätta sin fot utom Vatikanen, ty han lever i öppen protest mot kungen och han och hans kyrka och en stor del av Italiens folk anser att Rom är kyrkans och Påvens stad. Icke heller en kardinal får med sin fot beträda Roms gator. De måste åka. Vilja de gå, få de åka utanför stadsmurarna och där taga en promenad. Men det får icke påven. Han får blott röra sig fritt i sitt palats och i sin trädgård. Och han känner att han är fånge. Jag ser det på den långtande hänryckningen i hans drag, då vi tala om Roms skönhet, men en påvestol väger väl upp en fångenskap. — Så faller ett ord och jag ser, att denne man tror på sig själv. Han är ett med kyrkan. Han älskar ceremonien, prakten, makten den har över folkets och individens själ, han kunde dö för den. Han har ingen baktanke om den, ingen hädisk jämförelse mellan kyrkan och jungfru Maria och dyrkan av Astarte eller Freja. — för honom är detta väl, underbart väl! uppbyggda andliga tempel det högsta och starkaste att tjäna. Allt det där tusende och ett för nava sinnens skull får ej försummas, lika litet som en sten i byggnaden får fela. I den meningen spelar han ingen teater. Han är äkta — hans själ äger bara ett begrepp: Kyrkan.

Förlåt Helige fader, att mina tankar pejla dina medan du så fritt och älskvärt svarar på mina inkast. Du vet att jag är protestant. Det hindrar mig icke att böja mig och kyssa din hand när jag går och jag tackar för det korstecken du ger mig med — det är högt skattat och åtrått när det ges av din hand; måhända, Helige fader, ger det också en otrogen lycka på vägen.

Men där du sitter här i dina sköna, rika salar, du furstarnas furste — vet du om varpå din tron står stödd? Alla de enkla sinnenas barnslighet, instinkternas njutningslust och skönhetsörst — ja. Jag vet att jag är fåvitsk men jag tänker på Selma Lagerlöfs Två Kristusbarn, det falska, som skaffade så mycket gott, som egentligen var ont, och det äkta, som oansenligt till sist skänkte den inre rikedom, och även jag blir barnsligt enkel och tror att när världens strid spetsat till sig nog, kommer mänskligheten att gripa efter den undergörande bilden — den kyrka, du representerar, där människan får tillfredsställelse för sitt djupaste begär: att offra och äga den som är heligare än jaget.

En timme senare vandrar jag tillbaka genom de många gemaken och när tåget glider bort från Rom i natten viskar jag ut till den mångbelysta staden: Det tjänar ingenting till, o Rom — du är hans i Vatikanen. Barnet inom människan vittnar därom, i ruinerna står det skrivet: deras Helige.

**DUN
TÄCKEN**

**Varma, hållbara,
eleganta.**

J. SVENSSON & BOURGHARDT
Täckfabrik och Fjäderrenseri
VINSLÖV.

Katalog
på
begäran.

Rikstel.
20 &
121.

STEINWAY

Enstemmigt erkänt av Sveriges Musikvetenskapliga Sällskapet
Sveriges Musikvetenskapliga Sällskapet
Sveriges Musikvetenskapliga Sällskapet

**BLOMSTERLÖKAR och
PERENNA (fleråriga) VÄXTER**
äro ovärderliga för att
GÖRA HEMMET GLATT och TREVLIKT.
Blomsterlökkollektioner
å kr. 11, 6, 5: 50. 3 pr st.
Perenna växtkollektioner
å kr. 8 och 4 pr st.
Kataloger med odlingsovisningar på begäran.
Algot Holmberg & Son
TRÄDGÅRDSAVDELNINGEN
NORRKÖPING.

Barnvågar

säljas ← → uthyras
Stille-Werner

Goldwyn
TAND-CREAM

A.-B. De Förenade Kemiska Fabriksnerna, Stockholm

Gyllenhammar
Hafre-Gryn, Hafre-Mjöl, Hafre-Must
Lägg märke till den fina smaken.
ÖSS! Gyllenhammars pak Hafre-
must för klana personer och barn.

PARAMINT
PASTILLER
FORORDAS AV LÄKARE.
vid sjukdomar i munhåla och svalg.
Effektivt skydd mot smitta vid
epidemier.
SÄLJAS ÖVERALLT
A.B. PHARMACIA, STOCKHOLM
Kontrollant: PROFESSOR A. VESTERBERG.

(Forts. fr. sid. 603.)

Nationalgalleriet, Akershus gamla medeltids-
borg, Bygdö folkmuseum samt Osebergsskibet.

Och nu voro vi här.

Precis på bestämt klockslag startade tåget
vitmössor för promenaden till Nationalgalle-
riet, följda av intresserade blickar från den
lilla grupp manliga studenter, som ännu efter
slutad termin dröjde kvar under Studenter-
husets gästfria tak.

Förevisare skulle bli professor Francis
Bull. En vackrare och mer inspirerande be-
gynnelse på en studie- och rekreationsresa i
Norge har ingen fått. Vare sig det gällde Sin-
dings eller Vigelands skulpturer eller Weren-
skjolds och Munchs målerier, hade före-
visaren — en lekman på området — fina och
intressanta upplysningar att ge, och auditoriet
lyssnande med andlöst intresse. — Genom be-
söket här hade vi liksom lyckats fånga något av
Norges själ, och längtan att få se djupare in i
den blev allt starkare.

Sedan mötte vi ju under vandringen i det
gamla Akershus gestalter ur Norges historia,
i Bygdö folkmuseum fördes vi in i livet, så-
dant det under gångna århundraden levats i
”de tusinde hjem”, och ända bort i Norges
sagotid förflyttades vi genom studiet av Ose-
bergsskibet, ett av de underbaraste fornfynd
Skandinavien äger.

”Det kan väl inte bli så här underbart roligt
hela tiden? Och inte kan väl människor orka
vara så snälla mot oss, som de varit nu?” yt-
trade en av ungdomarna, då vi tidigt på morgo-
nen ångade ut från Kristiania bangård. Ja, när
vi tänkte på all den vänlighet, som mött oss
där, kände vi oss helt överväldigade. Där
voro — utom representanterna för Norden —
den svenskfödda fru Melbye, som, mitt i brin-
nande sommarflyttningsbrådska, i sitt hem
lagade till en matsäcksmiddag för oss 25 att
ätas uppe i Frognerkogen — hon var på det
klara med att våra finanser ej tålde vid priser-
na på Frognerrestauranten eller Holmenkollen.
Där voro alla de glada studenterna från Stu-
denterhuset, som ställde till bal redan första
kvällen vi voro där, och där voro — först och
främst kanske — de sedan decennier tillbaka
kända trofasta svenskvännerna rektor Berle
och hans fru, som besvarade en blygsam för-
frågan, om de möjligen skulle kunna förmedla
en billig middag åt oss i ett skolkök, med tele-
grafisk inbjudan till middag å Bygdö frilufts-
restaurant — en middag så fin och ståtlig och
buren av en sådan vacker stämning, att vi voro
vissa om att redan nu var en av höjdpunkterna
på resan nådd.

Mödosamt arbetar sig tåget upp för höjder-
na på Valdresbanan, denna bana, som i frå-
ga om omväxlande och storslagna utsikter kan
tävla med åtskilliga av Schweiz' mera kända
turistrakter. Vi ha hela vagnen för oss själ-
va, och vartenda fönster är fullt av vitmös-
sor, som intensivt speja efter det första snö-
fjället. Nu skymtar det, och jublet bryter
löst... En stund därefter befinna vi oss helt
nära en liten station med härlig utsikt över
dalen med sin vita kyrka och skogklädda höj-
der. Och se, nu få vi vara med om något
extra roligt! In träder ett bröllopsfölje. I
samma ögonblick stämma flickorna upp ”Der
aander en tindrende sommerluft”, dörrarna
till 2:dra klass kupén bredvid oss, där de ny-
komna befinna sig, slås upp på vid gavel, och
i ett nu blir det bröllopsstämning i hela vag-
nen. Den ena sången avlöser den andra, åhö-
rarna kunna ej tacka nog varmt, och just när
de lämna tåget för att bege sig upp till bröl-
lopsgården där uppe på höjden, ljuder emot
oss: ”Ja vi elsker”. Den tonar där inifrån
vagnen också, de norska och svenska rösterna
smälta samman. Men länge, länge stå vi kvar
ute å plattformen för att fånga en sista skymt
av den fagra bruden uppe på höjden med de
röda rosorna i handen...

**GAHNS
SPLENDID**

**GER
GLÄNSANDE
RESULTAT**

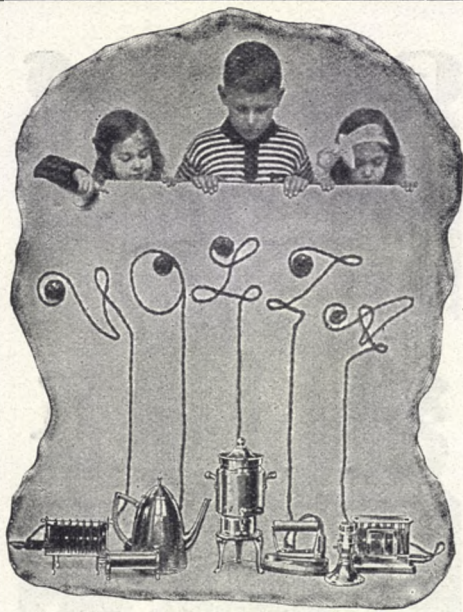
Olycksfall- och sjuk-
Skadestands-
Automobil-
Motorcykel-
Glas- o. Vattenskade-
försäkring.

Försäkrings A.-B. NORNAN, Göteborg.

**THULE
CACAO**

*mottager alltid af smättingarna
med förtjusning*

VOLTAS ELEKTRISKA KOK- OCH VÄRMEAPPARATER

HÅLLBARA - PRAKTISKA - ELEGANTA
SPARA TID OCH ARBETE
OUMBÄRLIGA I VARJE MODERNT HEM

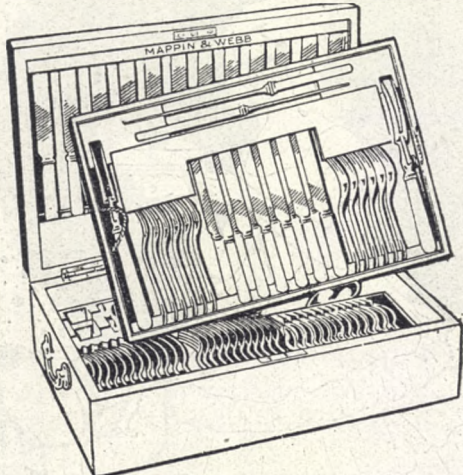
**ELEKTRISKA AKTIEBOLAGET VOLTA
STOCKHOLM**

Utställning: BIRGER JARLSGATAN 21, nära Stureplan

PRINCE'S NYSILVER SKEDAR & GAFFLAR & "TRUSTWORTHY" BORDSKNIVAR

PRINCE's nysilver tillverkas uteslutande vid bolagets egna verkstäder i Sheffield. "Trustworthy" knivgodis är berömt över hela världen såsom en varaktig kvalitet.

Etuiet, illustrerat här ovan, är komplett försett med Prince's nysilver-Skedar & Gafflar och Knivar med "Tusca"-handtag. £ 32-15-0.

Illustrerad katalog sändes franko per post.

**KÖP EDRA SKEDAR, GAFFLAR OCH BORDSKNIVAR
FRÅN DE VERKLIGA FABRIKANTERNA.**

MAPPIN & WEBB

158-162 OXFORD ST. W.1. 172, REGENT ST. W.1
2 QUEEN VICTORIA ST. E.C.4.
LONDON, ENGLAND.

Representanter:
GULDSMEDSBOLAGET I STOCKHOLM
Regeringsgatan 1

I Fagernes, Valdresbanans slutpunkt och ett av Norges förnämsta turistcentra, hade man gått man ur huse för att titta på de svenska studenterna, som skulle våga det omöjliga: att rymmas 26 stycken på kommunens lastbil, som till billigt pris ställts till vårt förfogande. Inte sutto alla, det kan ingen påstå, men alla kommo med. Sjungande och viftande med de vita mössorna lämnade "de 25 lyckliga" — den vanliga vykortssunderskriften — Fagernes.

Ja, nu befunno vi oss i hjärtat av Valdres, och färden gick utmed den silvriglänande fjorden fram till Volden i Vestre Slidre.

Sedan många år tillbaka är Volden känt såsom ett skandinavismens centrum. Här, i den vackraste natur, som tänkas kan, en ljuvlig förening av skog, blommande äng och sjö med vitglänande fjäll i bakgrunden, här, hos familjerna Winsnæs och Einang, som kunna den svåra konsten att göra ett pensionat till ett gott, fint, hjärtevarmt hem, här möttes redan på 80- och 90-talen svenskar, norrmän och danskar i trevnad och samförstånd. Och här var det nu vi skulle få slå oss ner en vecka mot en billig penning, o en sådan billig penning!

Så hastigt de svunno dessa dagar med sina fjällbestigningar, sina vandringar i skogen, sin rodd på fjorden och sina kaffefester under susande björkar. Att vi befunno oss i en fjällbygd märkte vi mest därpå, att oaktat värmen snön låg kvar ännu långt ned på fjällsluttningarna och syrener och fruktträd stodo i full blom.

Starkast lever kanske kvar hos oss minnet av samkvämen på kvällarna, då allas vår vän, föreläsaren och skalden Anders Underdal förde oss in i norsk diktning, läste för oss Hangtussa, såsom vi aldrig drömt, att den kunde läsas, föredrog sina vackra Valdresdikter, berättade underliga och gripande sägner från de öde fjällvidderna om huldror, älvor och bergatroll eller lät oss uppleva kampen mellan hallingar och valdresar därborta i den grå forntiden.

Innan vi bröto upp från Volden, ville de unga så gärna säga ett tack till alla de många, som bidragit att göra vistelsen här till en "solskensvecka", och så beslöts, under fruktan och bävan förstas, att sista söndagen anordna en enkel konsert i Vestre Slidre kyrka med fritt tillträde. Folk strömmade till från hela trakten, varenda en av de unga sångerskorna gjorde sitt yttersta, det gamla 1100-talets templet visade sig vara ypperligt i akustiskt avseende, och det blev en stund av stark och innerlig stämning. — — —

Följande eftermiddag ringlar sig ett långt tåg gymnastikkädda vitmössor på stigen, som leder upp till Frigstadsättern upp på högfjället (c:a 1,000 m.) tvärs över fjorden. Trots den tidiga tidpunkten på sommaren — vi skriva den 21 juni — har det snälla värdfolket lovat taga emot oss. Men ända tills för ett par dagar sedan har det varit ovisst, om löftet skulle kunna hållas, ty så mycken snö låg ännu kvar på vidderna, att det knappt var tillrädligt att driva upp boskapen. De sista dagarnas varma solsken avgjorde emellertid frågan.

Vandringen tar cirka tre timmar, och stigningen är ovanligt brant, t. o. m. för att vara i Norge. Men vad betyder det, när sådana underbara syner bjudas en som häruppe! Det är inte enbart det snöklädda Jotunheimen med alla sina toppar och bräer, inte heller alla de övriga fjällen vid synranden, som ge Frigstadutsikten dess säregna prägel, det är framför allt de oändliga vidderna omkring en — vidderna med fjällbjörkskogen i sänkorna, förvillande lik lundar med vilda äppelträd, vidderna täckta av mossor och dvärgbjörk, vidderna smyckade av fjällsjöar, speglade himlens blå och fjällens snö... Livlig blir tavlan genom de omkringströdda sätrarna.

ELEGANTA NYHETER

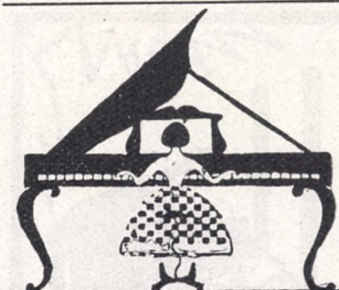
ÖVERGÅNGS HATTAR FÖR DAMER

SÄRDELES SMAKFULLA
MODELLER I FILT
OCH MOCCA

OOO

MODEAVDELNINGEN
2 tr.

PAUL U. BERGSTRÖMS A.-B.
74 DROTTNINGGATAN 74

**A.-B. FÖRENADE
PIANO- & ORGELFABRIKER
GÖTEBORG**

Flyglar, Pianon, Orglar från landets förnämsta fabriker. Försäljningsmagasin: Stockholm: Drottningg. 23, Göteborg: Arkaden, Malmö: Österg. 28, Norrköping: Drottningg. 16, Gävle: N:a Kungsg. 25

*H. E. Ekströms
patenterade
Jästmjöl
välkänt sedan 45 år
Örebro Kem. Tekn. Fabrik*

AXA

Havre-gryn
" mjöl
" must

Giv barn och sjuklingar det finaste av allt:

AXA HAVREMUST

Vid ansiktsmassage

använd

Syster Jeanna Thomsen's
Ansiktscrème
med citron

— i burkar à 1.50 och 2.50 —

Gör huden ren, mjuk och vit. Utmärkt mot rynkor.

Säljes i parti o. minut genom

GUSTAF ZADIG

Tel. 4100, 8185. MALMÖ.

GIFT ER ALDRIG

förän Ni besökt Bröderne
Ljunggrens Möbelfärr, Adolf
Fredriks Kyrkogata N:o 7.

Frimärken

— för samlare bäst och billigast! —
Prislista 48, pris 50 öre.

A.-B. HARRY WENNERG.
66 Drottninggatan Stockholm.

Vinägrons

Ättiksprit

är bäst för

bordet och köket!

Vad betydde det ej för en del examens-trötta ungdomar, av vilka åtskilliga vuxit upp på slätten och aldrig sett ett fjäll, att få leva säterliv häruppe nära en vecka! Hela huset hade vi så gott som för oss själva, och Frigstadens voro outtröttliga att sörja för vår materiella välfärd: havregrynsgrönt med tjock grädde, "römme", nyfångad örret, hembakta kakor, se där några av delikatesserna. — För första gången restes här på vällen en majstång och dansades det runt kring den — sedan finns inte i Norge. Men rakt från midsommardansen bar det av ned i en stor snödriva, där krig etablerades. Anfallet koncentrerades, skamligt nog, på allas vår skald, som slutligen måste hissa fredsflagga. — Den natten var det just ingen ro i huset, en del begåvo sig på en milslång vandring till en fjälltopp för att se solen gå upp, en del, "drömmerskorna" vandrade omkring på vällen och i skogssänkorna för att samla "de nio slagen blommor".

Dagen efter midsommardagen bröto vi upp. Flertalet startade då, under ledning av fröken Regnell på en 8 timmars fjällvandring, under det några "svagare käril" föredrogo att över Volden pr lastbil förena sig med fjällvandrarerna vid Öilo, utgångspunkten för vår bilfärd genom Jotunheimen ned till Lördalsören.

En hel dag på bil till 12 kr. person! Och med en chaufför, som tack vare sin utomordentliga försiktighet kom oss att känna oss fullkomligt lugna. Om försiktighet alltid är av nöden på denna sträcka, där vägen mångenstädes går utmed gapande avgrunder med forsande vattenfall — hur mycket mer krävdes sådan ej nu med den tungt lastade stora bilen! Men allt gick lyckligt. Den ena glada sängen avlöste den andra, ingen enda bondgubbe eller barnunge på vägen eller fjällslutningen undslapp viftningen med vita mössor, och det var en lust att se, hur de ungas solskenslynne återspeglade sig i ansiktet på de mötande... De kunde ej låta bli att le och vifta till svar.

Samma vänlighet, som mött oss förut i Norge, kom oss till del på Lindströms hotell i Lördalsören, ett av Norges främsta och mest kända turisthotell.

De sista dagarna av resan med sin ljuvliga färd över Sognefjorden, sin underbara afton, eller rättare natt, med vågskvalp, musik och rosendoft på det vackra och vänliga Fretheim inne i Flaamsbukten, sin 4 timmars långa klättring uppför vägslingorna i den tvärbranta, fors-uppfyllda Flaamsdalen, sin resa på Bergensbanan med dess snövidder — voro ägnade att skänka en sådan rikedom av intryck, att vi kände, att det skulle behövas veckor av ro för att riktigt omsmäla dem.

Det lilla försök till reseskildring, som föreligger, skulle bli alltför ofullständigt, om dels ej en av färdens gladaste överraskningar kom med — "donationen" avsedd att möjliggöra ett längre uppehåll på en eller annan hänförande plats, som lämnades oss av en snäll svensk "farbror" och hans dotter, vilka efter vad de sade, "ungdomen gjort unga på nytt" — dels det förtjusande danska inslaget ej fick skynta fram. Riktigt skandinavisk blev vår färd genom samvaron med tvänne unga döttrar till kompositören Lange-Müller — Irnelin och Vibeke L. M. Just i skilsmässans ögonblick, då vemodet höll på att taga överhand, slog stämningen om som genom ett trollslag: vi inbjödos att tillbringa nästa midsommar i det Lange-Müllerska hemmet utanför Köpenhamn, och i samband därmed framlades plan till studieresa i Danmark omfattande Jylland och Nord-Själland.

Är det underligt, att vi fortfarande kalla oss "de 25 lyckliga"?

MARIE LOUISE GAGNER.

Fru A.: Jag skulle vilja bjuda dig på kaffe, men har ingen grädde.
Fru B.: Ingen grädde! Det har jag alltid hemma.
Fru A.: Hur är det möjligt? Den är ju sur genast man fått den hem!
Fru B.: Ja, vanlig grädde, men jag använder alltid
Mjölksfabrikens i Ystads utmärkta Burkmjölks.
CLOISTER BRAND.
som är mycket billigare och tjock som den tjockaste grädde. Köp den!

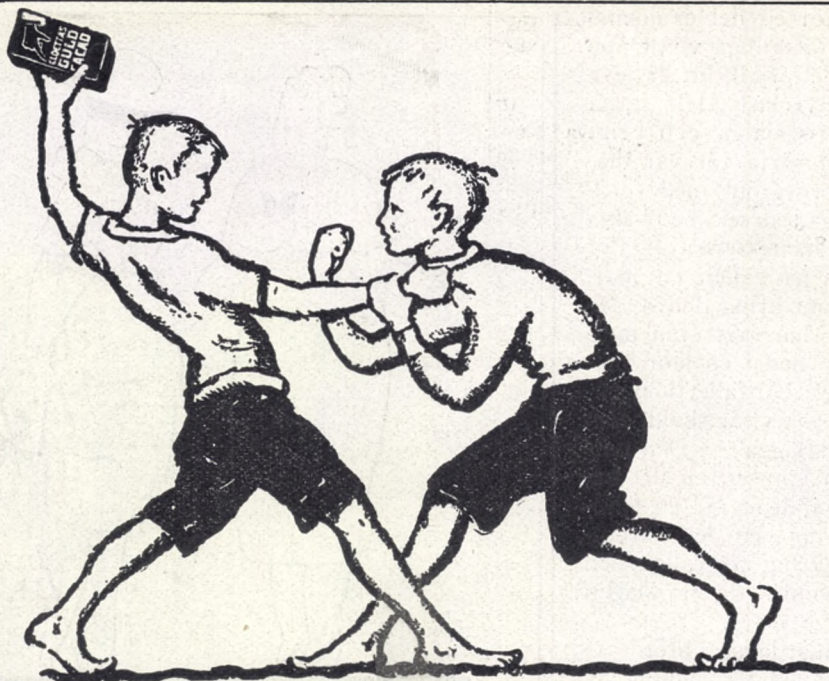
NYTT!

**MUSTADS
IRIS**

Smörblandat margarin

Prova och jämför med mejerismör.

Cloetta's

Guld-Cacao

Förnämsta svenska fabrikat.

1:STA NORDISKA FOTOGRAFIUTSTÄLLNINGEN

hålles öppen 4—26 September i
KUNGL. KONSTAKADEMIEN, STOCKHOLM

NESTLÉ'S BARNMJÖL

Enligt Dr. Dufour:

är Nestlé's barnmjöl ej allenast ett födoämne för barn, utan även tjänligt för sjuka och svaga personer. Vid mag- och tarmsår bildar det övergångskosten från soppa till en mera fast näring. Det skyddar jämväl åldringar, som hava svag matsmältning, emot kraftnedsättning. Det är alltid lättsmält och smakar gott.

HÅRET
bibehålles, stärkes och tillväxer genom användandet av det berömda
"PETROLE HAHN"
Säljes i alla välsorterade affärer
Fabrikt: F. Vibert, 89 Avenue
Berthe'ot, Lyon.
Huvuddepå för Sverige: Birger
Jarls gatan 29, 2 tr. Stockholm
R. T. 21333. A. T. 9255

Löfmark & Haglunds
PIANO
ST. NYGATAN 55, MALMÖ.
Säljes även på avbetalning.
Genom en annons uti
Nya Wermlands-Tidningen
som är Värmlands äldsta och enda dagliga
tidning, träffar Ni över **10,000**
hem i länet och stiftet.
Huvudkontor: Karlstad.

KONSTAKADEMIENS RYDBERGSUTSTÄLLNING

Gustaf Rydberg, den högt uppskattade mästaren inom svenskt landskapsmåleri ingår detta år i sitt 85:te levnadsår. Med anledning härav har Kungl. Akademien för de fria konsterna beslutat att med en retrospektiv utställning av den framstående konstnären arbeten bringa honom sin hyllning. För att denna utställning skall komma till stånd är oundgängligt att ägare till Rydbergs alster ställa dessa till Akademiens förfogande under tiden *medio Sept. till medio November.*

Konstverken komma att transport-, skade- och brandförsäkras till värde som av ägare bestämmes. Kostnaderna härför ävensom för inpackning och transport erlägges av Akademien. Anmälningar tillställas utställningens kommissarie A. Schultzberg.

Å Akademiens vägnar
Anshelm Sshultsberg.
Stockholm S:t Eriksplan 4.

UPPGÖRELSEN.

(Forts.)

Och det var så tomt efter Angélique i alla fall. Dagarna ville inte gå. Varken stickstrumpan eller kaffet eller Kisse-Måns kunde lisa upp henne. Det var grått i grått. Med häftig förskräckelse tänkte hon på, att sådana skulle kanske alla hennes återstående dagar bli. Den som inte äger mycket får vara aktsam om det han har. Och Angéliques vänskap var allt bra att ha, sådan den nu än var. Och nu låg Anne-Marie och funderade på, om inte den där vänskapen kunde återknytas. Var det reson i det, att två gamla ensamma människor, som hade varann så nära, skulle gå ur vägen för varann, när de ändå behövde varandras sällskap.

Och just nu, i dag, borde hon göra ett försök. Det var den lämpligaste tiden för ett närmande. Det var Angéliques födelsedag. Då kom det alltid ett par gamla damer till Angélique, och de skulle nog sakna Anne-Marie, fråga efter henne. Och Angélique skulle förstås göra den där vanliga knycken med huvudet och säga: "Ja, idag har hon visst glömt mig, och jag vill inte påminna". De skulle nog gissa sig till, hur det hängde i hop, och det skulle pratas om de bägge f. d. väninnorna.

Nej, det fick inte gå så. För pratets skull och också, framför allt, för den stora ensamhetens skull fick deras vänskap inte förgå. Och redan tidigt på förmiddagen stod Anne-Marie utanför Angéliques dörr. Hjärtat bultade. Kanske Angélique inte tog emot henne.

Men Angélique var, som det tycktes i bästa lynne. Det var som hade de skilts som de sätaste

Vår stora huvudkatalog N:r 80

för hösten och vintern 1920—21 har nu utkommit. Den upptar ett varusortiment på c:a 11,000 artiklar, de allra flesta illustrerade och samtliga tillförlitligt beskrivna. I vår katalog erhåller var och en den bästa vägledning till att trots dyrtiden göra förmånliga inköp. Med katalogen följer provblad och försäljningsvillkor för Julstämning och övriga våra julpublikationer samt för Ahlén & Holms Arsbok 1921, bästa kalender och uppslagsbok för alla. Katalogen erhålles gratis mot endast portolösen. Skynda att rekvidrera den! Våra större kunder erhåller den utan särskild rekvisition.

AHLÉN & HOLM, STOCKHOLM

SKÖNHET.

En behaglig toalettval är oundgänglig för alla, som önska bevara hyn fränska till ålderdomens dagar. För att höja sitt utseende bör man undvika alla skarpa och underhaltiga toalettmedel och i stället för sådana endast använda YVY-Tvålen, ty på kort tid borttager den finnar, fräknar, porrmaskar, rynkig och visnen hud och vid ett ständigt begagnande lönas uthålligheten m. ett allt ungdomsfriskt yttre.

YVY-Tvålen erhålles i varje välsorterad affär från Ystad till Haparanda.

Österlin & Ulrikssons Tekn. Fabrik,
YSTAD.

Ripolin lämnar en hård, glänsande yta, oslitligt som polerat elfben och motstår i högre grad än någon annan färg den ständiga nötning, för vilken bänkar, stolar, bord, golv, trösklar, trappor etc. äro utsatta, särskilt i skolor, kaserter, teatrar, vårdshus m. m. 84 färgtoner. Beskrivning och färgkarta gratis. Le Ripolin, 24 Smålandsgatan, Stockholm.

Nyhet!

Es-Ko-kontakten

säkerhetsanordning för elektr. strykjärn och kokapparater, avlägsnar all eldfara, skyddar elementen mot överhettning varigenom dyrbara reparationer undvikas. **Pris kr. 2:—.** Aterförsäljare erhålla rabatt. Elektriska Prövningsanstaltens intyg sändes på begäran. Finnes i alla elektriska affärer samt hos

ELEKTRISKA AKTIEBOLAGET
HELIOS
Regeringsgatan 41, Stockholm

Vår nyutkomna

HÖSTKATALOG

över Blomsterlökar, Rosor Träd och Buskar, Frilands- och Krukväxter samt allt övrigt för trädgården sändes franko på begäran.

A.-B. NORDISKA FRÖHANDELN,
Verkst. dir. FRANS LILJEWALL
Mästersamuelsgatan 45 - Stockholm
Riks Tel. 31725. Allm. Tel. 14220.

Eldsfara
är
livsfara

Skydda Eder
mot eldsfara

MINIMAX skyddar hem och liv

Godkänd av Sv. Tarifföreningen

Olika typer av brandsprutor
tillhandahålles av

NORD. MINIMAX-CENTRALENS A.-B.
Birger Jarls gatan 95
STOCKHOLM

Lägg i kokboken

eller anslå i köket »Några beprövade recept för bakning av tårtor m. m. med Gooda-Jästmjöl. Det är de bästa recepter för det finaste jästmjölet.
Burkar à 25, 40 och 75 öre.

Handels A.-B. Sten Sjögren & Co, Göteborg

I Östergötland

samt närliggande delar
av Södermanland
och Småland läses

DEN DAGLIGA
MORGONTIDNINGEN

ÖSTERGÖTLANDS DAGBLAD

överbett

HUVUDKONTORET I NORRKÖPING
STÅR GÄRNA TILL TJÄNST MED
ANNONSFÖRSLAG OCH OFFERTER

KONSERVERINGSARTIRLAR

WIKMAN & WIKLUND

FLEMINGGATAN 17, STOCKHOLM

Telefoner: Namnanrop

LÅT INMONTERA ELCO!

VATTENLÅSRENSAREN
"ELCO"

ÄR ALLA HUSMÖD-
RARS FÖRTJUSNING

FÖR AVHJÄLPANDE AV STOPP I AVLOPPET

AKTIEBOLAGET EL

YNGLINGAGATAN 17 - STOCKHOLM

R. T. 31156

A. T. VA 11358

MÖBLER

av endast högsta kvalitet och till billigaste pris hos

WALLANDER & C:o

Innehavare: Aug. Wallander

SMÅLANDSGATAN 4
STOCKHOLM

Vänd Eder direkt till yrkesmannen!

Specialaffär för
**Sängar &
Sängutstyrslar**

Stockholms Nya Järnsängfabrik

(E. L. Ericsson)

Norrländsgatan 33
STOCKHOLM

FALU-
ÄTTIKA

— den bästa **konserverings-**,
mat- och **bords-ättika** som
finnes i marknaden —

tillverkas och försäljes i parti

av

Stora Kopparbergs Bergslags A.-Bol.

STOCKHOLM.

vänner. Och efter åtskilligt vän-
skapligt prat kom äntligen Angé-
lique till saken.

"Du, vad vi voro dumma! Två
gamla förälskade mamseller. Vi
blevo allt lurade bägge två. Kar-
lar ska en inte tro. Där gick han
och fjäsade för oss bägge och
mente ingenting. Vi tala aldrig
om det mer."

Så enkel hade inte Anne-Marie
kunnat tänka sig uppgörelsen.
Det klack till i henne vid den an-
dras ovänlighet. Efter sitt neder-
lag ville hon nu ställa dem bägge
på samma plan. Det ärmåde
Anne-Marie, och hon tyckte sig
vara en förrådare mot sin käraste,
men för husfridens och den
stora ensamhetens skull måste
hon tåga. "Ja, som du vill", hör-
de hon sin egen röst säga.

Nu skulle hon ju ändå få ha
sitt allra heligaste för sig själv.
STIG FARKU.

DET STÖRSTA AV ALLT.

Av A. F. F.

Vitt lyste hennes ansikte. Som
döda lägo ögonen i sina hålor.
Tårar fanns icke att lindra deras
sveda. De hade stirrat sig trötta
på några ord — en mening, som
från papperet etsat sig in i hen-
nes hjärna, och nu krävde liv i
hennes medvetande. Men pressat
till bristning mäktade det ännu
icke fatta innebörden av de grym-
ma ord, som så länge pinat hen-
nes hjärna. Men där stod det
dock att "N:r 11 torpederats och
ingen enda blivit räddad, alltså —
tyvärr — även löjtnant Kahler",
skrev den av hans kamrater, som
älagts att underrätta henne. —
Kunde detta vara sant? I handen
höll hon ju hans sista brev fullt
av jublande kärlek; glad segertro.
Hade han då även slutligen träf-
fats — även han?

Detta var alltså slutet. Nu var
hon icke längre rik, hon som
tyckt, att henne förunnats det
största av allt. Ty deras kärlek
hade ägt glans av stjärnor och
burit evighet inom sig. Ja, den
hade varit en låga lånad från den
heliga urelden, ämnad att lysa två
själars väg mot ljuset. Och nu
var flammen släckt. Mörker, ens-
lighet, svartaste natt rådde.
Ensam var hon, ensam skulle hon
alltid bli. Orden stirrade mot hen-
ne — de voro som piskrapp i rött
kött — blödande, sargad i sitt in-
nersta satt hon och kände sannin-
gen växa framför sig — började
förstå och fatta vad den innebar
— omslöt mer och mer av mörk-
ret som hon tyckte aldrig mer
kunde lämna henne. Hon ville
hölja in sig i det, lägga sig ner
och bli ett med det. Att bara få
slippa vakna mer! Hon kunde inte
uthärda tanken på en grå morgon-
dags klarnande medvetande, om
vad som hänt. Hon var så trött
— så intill döden trött. Var det
möjligt att man kunde lida så —
hade någon mer människa presats
i djupet så som hon?

— Kriget — tanken slog henne.
Utan tal voro alla de som kriget
tillfogat samma lidande som hen-
ne. Hon skulle aldrig känna dem,
alla dessa, som liksom hon, sökt
en gnista av mening i det som
drabbat dem, alla dessa, som tyst
buro krigets sår, frätande sitt in-
nersta. De voro alla slagna som
hon. Måste icke all genomliden
ängest, all den ostillbara smärta
och de fador de burit, stiga som
ett väldigt rop — en fråga mot
höjden. Varför? De hade alla
älskat och dock hade kärleken
stulits ifrån dem och död och
smärta givits dem i stället! Var-
för? Hennes själ vändades. "Ha
vi då icke älskat nog — var vår
kärlek icke tillfyllest?" kved hen-
nes sargade hjärta. Var hatet star-

(Forts. i B-numret.)

Luvisca
(REGISTERED)

I Sverige
inregistrerat
varumärke.

Ett idealiskt tyg
för damblusar.

Detta utmärkta blustyg är vack-
rare och varaktigare än siden.

Se upp för
efterapningar!

Äkta vara har namnet
»LUVISCA» stämplat
på varje yard.

Detta är Eder garanti.
Fordra att få se det.

Alltid i lager hos landets le-
dande grossister och detaljister.

SAMUEL COURTHAULD & Co.
(Foreign) Limited
19 ALDERMANSBURY, LONDON,
ENGLAND.

TVÄTT-RENNEN
PULVRET

Oskadligt för händer och kläder.
Populärt genom sin stora tvålhalt
och renhet.

RENNEN
SCHEEL'S
GÖTEBOR

Smak & Dryghet

äro avgörande faktorer vid val av kaffe.

AMIE'S

Kaffeblandningar äro goda i smak och dryga i förbrukning.

Köp

AMIE'S kaffe hos Eder handlande eller direkt från

Kaffefrman Amie

Vasagat. 42, Stockholm.

Rikst. 10838. Sthlmst. 26050.

PROSIT

Snuva är en tråkig gäst
Pix är bra o. **Pix** är bäst!

Askar i förseglade omslag: 75 öre
och i påsar: 25 öre.

KÖP EDRA ARTIKLAR FÖR KONSERVERING

HOS

A.-B. BRISING & FAGERSTRÖM
24 REGERINGSGAT. 24
STOCKHOLM

TRÄDGÅRDSMÖBLER

SOMMARRUMSMÖBLER

till nedsatta priser

RÖNNEÅDALENS AKTIEBOLAG
BILLINGE - Tel. 38

**GULDPLATERADE
UR-KEDJOR**
VARANTIGAST SMÅKFULLAST
BILLIGAST

I parti hos Sveriges Ur-
makare A.-B., Sthlm.

KRYMPER
EJ
YLLE

LUX

är oundgänglig vid tvättning av allt slags Ylle,
Flanell, Siden, Spetsar, Gardiner och Finare
Tygsorter. Ömtåliga vävnader och färger skadas
icke och ylle bibehåller sin ursprungliga mjukhet.

FÖLJ DEN ENKLA BRUKSANVISNINGEN PÅ PAKETET.

En matsked till en blus.

Tillverkad vid de världs-
berömda SUNLIGHT-
fabrikerna.

Oatine

ALLA BEUNDRAR ER TEINT,

när ni ständigt använder *Oatine-Havre-Creme*, som är framställd av ren havre, ty denna enastående creme icke blott rensar porerna utan också hudens yta.

Tvål och vatten gör ofta huden grov och hård, men endast *Oatine* verkar renande och uppfriskande så att Ni genom ständigt bruk förvärvar en bländande vacker teint. *Oatine* ingiudes och avtorkas efter några få minuter, och Ni känner er efter användandet behagligt ren.

Fås överallt, skriv eljest till

THE OATINE COMPANY'S GENERALDEPOT FÖR SKANDINAVIEN
Kr. Bernikowsgade 1, Köpenhamn.

THE OATINE COMPANY
LONDON & PARIS.

OATINE. En Gros: Madsen & Wivel,
Köpenhamn.

Köp lotter till

8:de Arbetarefestens i Stadion Tombola 1920

Till förmån för Stockholms arbetares Semesterhemsförening.

Över 4,000 vinster till ett sammanlagt vinstvärde av 58,210 kr. :: 100 nitvinster till ett sammanlagt värde av 11,815 kr.

I övrigt vinster värda 750, 500, 200, 100, 50, 25 och 10 kronor.
Lägsta vinst värd 5 kronor!!

Högsta nitvinsten:

Möblemang till 3 rum — matsal, herrum och sängkammare.
Lev.: Bobergs Möblerings A.-B., Barnhusg. 1... **Värde 10,000 kr.**

I övrigt nitvinster värda 500, 200, 100, 50, 25 och 10 kronor.

Lägsta vinstvärde 5 kr. OBS!! Samtliga 5-kronorsvinsterna bestå av anvisningar — (presentkort)

Lottpris kr. 1: 10.

Pröva Lyckan! Köp lotter i dag!

Beställningsedel

att insändas i öppet och med ett 5 öres frimärke frankerat kuvert till
Arbetarefestens Tombola, Exp. Pipersgatan 23, Stockholm K.

Härmed rekvideras st. lotter à kr. 1:10 pr st. med tillägg för porto
och dragningslista att sändas mot postförskott till

Namn Tydligt skrivet. Ej namnteckning.

Gata eller bynamn

Postadress Tydlig.

Till landsorten expedieras lotter under överståthållare-
ämbetets kontroll. Insänd vidstående beställningsedel.

Högsta vinsten å vinstlotterna:

Elegant halvrcer-motorbåt av furu på ek- och stålspant med överrede och inredning av mahogny, 50 hkr. Van Blerk-motor.
Fart: 16 knop. Konstruktör: Ing. Schystler. Leverantör: Enhörna Varvs- & Transport A.-B. **Värde 18 500 kr.**
(Båten utställes vid Enhörna varvs utställn. vid Strömparterren).

Andra vinsten:

Biblioteksmöbel, bonad ek, kläds. hemslöjdstyg **Värde 4,300 kr.**

Tredje vinsten:

Kaffeservis av silver, levererad av A. G. Dufva, Drottning-
gatan 10 **Värde 1,000 kr.**